

<p>GOBI</p>	<p>ГОВЬ ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТӨНД ДАСАН ЗОХИЦОХ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН БУУРУУЛАХ БОДЛОГО</p>	<p>Дугаар: Б-ТХХ-21-01</p>
--------------------	---	--------------------------------

АГУУЛГА

1. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ	5
1.1 Зорилго	5
1.2 Хамрах хүрээ	5
1.3 Нэр томьёо, товчилсон үг	5
1.3 Үүрэг хариуцлагын матриц:	6
2. БОДЛОГО	7
2.1 Уур амьсгалын өөрчлөлт, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах бодлого	7
3. ЗОРИЛТОД ЧИГЛЭСЭН АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД	7
3.1 Хүлэмжийн хийн ялгарлын суурь үнэлгээ хийх	7
3.2 Хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах стратеги	7
3.3 Хүлэмжийн хийн ялгарлын шингээлтийг нэмэгдүүлэх	8
3.4 Технологи ба инновац	8
3.5 Оролцогч талуудын оролцоо ба хамтын ажиллагаа	8
3.6 Хяналт хийх, мэдээлэх, баталгаажуулах (MRV)	8
3.7 Бодлогыг хянаж, тасралтгүй сайжруулах	8
4. БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА	9
4.1 Үүрэг, хариуцлага:	9

GOBI	ГОВЬ ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТӨНД ДАСАН ЗОХИЦОХ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН БУУРУУЛАХ БОДЛОГО	Дугаар: Б-ТХХ-21-01
-------------	---	----------------------------

1. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1 Зорилго

1.1.1 Говь ХК-ийн уур амьсгалын өөрчлөлтөнд дасан зохицох, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах бодлого нь Net Zero 2050 зорилтод нийцүүлэх, түүнд тэмүүлэхэд оршино.

1.2 Хамрах хүрээ

- 1.2.1 Хамрах хүрээний хувьд үйл ажиллагаанаас үүсэж буй дараах бүх ялгарал багтана. Үүнд:
- 1.2.1.1 Хамрах хүрээ 1: Шууд ялгаралт;
  - 1.2.1.2 Хамрах хүрээ 2: Худалдан авсан цахилгаан, дулаанаас үүсэх шууд бус ялгаралт;
  - 1.2.1.3 Хамрах хүрээ 3: Нийлүүлэлтийн нинжин хэлхээний дээд болон доод урсгалын үйл ажиллагаа зэргээс үүсэх шууд бус ялгаралт;

1.3 Нэр томьёо, товчилсон үг

- 1.3.1 **Нийлүүлэлтийн гинжин хэлхээ:** Түүхий эд бэлтгэлээс бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл болон бүтээгдэхүүний эцсийн хэрэглэгчид хүргэх цогц үйл ажиллагаа
- 1.3.2 **Тогтвортой түүхий ноолуур:** Бэлчээрийн төлөв байдал, малын эрүүл мэнд, мал сүргийн тавлаг байдал, хариуцлагатай малчин, зохистой төлбөр, түүхий эдийн чанар, аюулгүй байдал зэрэг шаардлагыг хангасан түүхий ноолуур;
- 1.3.3 **Тогтвортой хөгжил:** Өнөө үеийн хэрэгцээг хангахдаа ирээдүй үеийн хэрэгцээгээ хангах боломжийг хязгаарлахгүй байх;
- 1.3.4 **Хаягдалгүй эдийн засаг:** Анхнаас нь дахин хэрэглэж болох бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх, улмаар хэмнэлттэй, үр дүнтэй, ашигтай байх нөхцлийг бүрдүүлэх эдийн засгийн загвар;
- 1.3.5 **Хариуцлагатай татан авалт:** Ханган нийлүүлэгчдийг сонгох, тэдгээрээс худалдан авалт хийх, үйлчилгээ авахдаа байгаль орчин болон нийгэмд ээлтэй нөлөөллийг чухалчлах;
- 1.3.6 **Шууд бус үйл ажиллагаанаас хамаарах хүлэмжийн хий:** Компанийн худалдан авч ашигласан цахилгаан, дулаан, хөргөлт, уурын эрчим хүч гэх мэт;

GOBI	ГОВЬ ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТӨНД ДАСАН ЗОХИЦОХ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН БУУРУУЛАХ БОДЛОГО	Дугаар: Б-ТХХ-21-01
-------------	---	----------------------------

1.3.7 **Шууд үйл ажиллагаанаас хамаарах хүлэмжийн хий:** Компанийн ашиглаж байгаа тээврийн хэрэгсэл, станц, машин техник, агааржуулагч, эрчим хүч үүсгүүр гэх мэт;

1.3.1 **Товчлол:** Уг бодлогын хүрээнд дараах товчилсон үгийг ашиглана.

Хүснэгт 1 Товчилсон үгийн тайлбар

№	Товчилсон үгийн тайлбар	Товчилсон үг
1	Төлөөлөн удирдах зөвлөл	ТУЗ
2	Гүйцэтгэх захирал	ГЗ
3	Нийцлийн газар	НГ
4	Тогтвортой хөгжлийн хэлтэс	ТХХ
5	Дунд шатны удирдлага	ДШУ

1.3 Үүрэг хариуцлагын матриц:

Хүснэгт 2 Үүрэг хариуцлагын матрицийн хүснэгт

Албан тушаал Процесс	ТУЗ	ГЗ	МБ	ДШУ	ТХХ	Ажилтнууд
	/Г-гүйцэтгэх,, Х-хариуцах, З-зөвлөлдөн хамтран ажиллах, М-мэдээлэлтэй байх/					
Бодлого боловсруулах	ЗМ	ЗМ	ЗМ	М	Г,Х	-
Бодлого батлах	Х	ГЗ	-	-	ГЗ	-
Бодлогыг нийт ажилтнуудад түгээх, мэдлэг ойлголтыг нэмэгдүүлэх	-	ГЗ	ГЗ	ГЗ	Х	М
Оролцогч талуудад тохиромжтой байдлаар хүртээмжтэй байдлыг хангах	ЗМ	ЗМ	ЗМ	ЗМ	ГХ	ЗМ
Бодлогыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх	ГЗ	ГЗ	ГЗ	ГЗ	ГХ	ГМ
Бодлогыг хэрэгжүүлэхэд арга зүйгээр хангах	ГЗ	ГЗ	ГЗ	ЗМ	ГХ	М
Бодлогын хэрэгжилтийг хянах, үнэлэх	ГЗМ	ГЗМ	ЗМ	ЗМ	ГХ	М
Шаардлагатай тохиолдолд шинэчлэх	ГЗМ	ГЗМ	ЗМ	ЗМ	ГХ	М

<p>GOBI</p>	<p>ГОВЬ ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТӨНД ДАСАН ЗОХИЦОХ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН БУУРУУЛАХ БОДЛОГО</p>	<p>Дугаар: Б-ТХХ-21-01</p>
--------------------	---	-------------------------------------

2. БОДЛОГО

2.1 Уур амьсгалын өөрчлөлт, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах бодлого

2.1.1 “Говь” ХК бүхий л үйл ажиллагааныхаа хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах, Net Zero түвшинд хүргэх, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах болон дасан зохицох зорилт тавин ажиллахдаа шинжлэх ухаанд суурилсан зорилтуудыг хэрэгжүүлэх, сэргээгдэх эрчим хүчний хэрэглээг нэмэгдүүлэх, хүлэмжийн хийн шингээлтийг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг дэмжин, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, түүнд дасах зохицох арга хэмжээг авч, төрөл бүрийн санал санаачилгуудыг дэмжиж, оролцогч талуудыг мэдлэг мэдээллээр ханган, чадавхжуулан тогтвортой байдлын төлөө тууштай ажиллах болно.

3. ЗОРИЛТОД ЧИГЛЭСЭН АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД

3.1 Хүлэмжийн хийн ялгарлын суурь үнэлгээ хийх

- 3.1.1 Үйл ажиллагаа, үйлдвэрлэл, нийлүүлэлтийн сүлжээн дэх одоогийн хүлэмжийн хийн ялгарлын хэмжээг тодорхойлохын тулд нүүрстөрөгчийн ул мөрийн иж бүрэн шинжилгээ хийх;
- 3.1.2 Мал аж ахуй, үйлдвэрлэл, тээвэрлэлт зэрэг ноолуурын үйлдвэрлэлийн онцлогт тохирсон ялгаралт ихтэй эх үүсвэрүүдийг тодорхойлох;

3.2 Хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах стратеги

- 3.2.1 Үйлдвэрлэлд эрчим хүчний хэмнэлттэй технологийг хэрэгжүүлэх;
- 3.2.2 Үйл ажиллагааны эрчим хүчний хэрэглээг сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэрт шилжүүлэх;
- 3.2.3 Тогтвортой мал аж ахуйг бий болгох. Бэлчээрийн доройтлыг бууруулж, тогтвортой мал аж ахуй эрхлэх дадлыг нэвтрүүлэхэд малчидтай хамтран ажиллах;
- 3.2.4 Бусад нэмэлт түүхий эдийн хувьд дахин боловсруулсан болон дахин боловсруулах боломжтой материалыг ашиглах;
- 3.2.5 Үйлдвэрлэлийн явцад үүссэн хог хаягдлыг багасгах, дахин ашиглах, дахин боловсруулах зорилгоор хог хаягдлын менежментийг сайжруулах;

<h1>GOBI</h1>	ГОВЬ ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТӨНД ДАСАН ЗОХИЦОХ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН БУУРУУЛАХ БОДЛОГО	Дугаар: Б-ТХХ-21-01
---------------	---	----------------------------

3.3 Хүлэмжийн хийн ялгарлын шингээлтийг нэмэгдүүлэх

- 3.3.1 Нөхөн сэргээлт, ойжуулалт зэрэг салбартаа хамааралтай нүүрстөрөгчийн хийг нөхөх төслүүдэд хөрөнгө оруулах;
- 3.3.2 Нүүрстөрөгчийн хуримтлалыг нэмэгдүүлэхийн тулд бэлчээрийн талбайн болон орчны ландшафтын менежментийг сайжруулах төслүүдийг дэмжих;

3.4 Технологи ба инновац

- 3.4.1 Ноолуурын үйлдвэрлэлд хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах судалгааны ажилд дэмжлэг үзүүлэх;
- 3.4.2 Цэвэр үйлдвэрлэлийн технологийг судалж, хэрэгжүүлэх;

3.5 Оролцогч талуудын оролцоо ба хамтын ажиллагаа

- 3.5.1 Нийлүүлэгчид, үйлчлүүлэгчид болон орон нутгийн иргэдтэй хамтран хүлэмжийн хийг бууруулах сургалт зохион байгуулах, сурталчлах;
- 3.5.2 Ноолуур боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын тогтвортой байдлыг хангахад чиглэсэн санаачилга, хамтын ажиллагаанд оролцох;

3.6 Хяналт хийх, мэдээлэх, баталгаажуулах (MRV)

- 3.6.1 Ялгарлын бууралт, цэвэр тэг рүү чиглэсэн ахиц дэвшлийг хянахын тулд найдвартай хяналт, тайлагналын системийг бий болгох;
- 3.6.2 Мэдээллийн ил тод, үнэн зөв, найдвартай байдлыг баталгаажуулах зорилгоор нэр хүнд бүхий, мэргэжлийн гуравдагч этгээдээр хөндлөнгийн аудит хийлгэх ажлыг тухай бүр шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд зохион байгуулна.

3.7 Бодлогыг хянаж, тасралтгүй сайжруулах

- 3.7.1 Шинжлэх ухааны шинэ ололт, технологийн дэвшилд дасан зохицох, боловсронгуй болгох чиглэлийг тодорхойлохын тулд бодлого, түүний үр дүнг тогтмол хянаж байх;
- 3.7.2 Шилдэг туршлага, зохицуулалтын шаардлагад нийцүүлэхийн тулд байгаль орчны мэргэжилтнүүд, бодлого боловсруулагчид болон шинжлэх ухааны нийгэмлэгтэй тасралтгүй яриа хэлэлцээ өрнүүлэх;

GOBI	ГОВЬ ХК-ИЙН УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТӨНД ДАСАН ЗОХИЦОХ, ХҮЛЭМЖИЙН ХИЙН ЯЛГАРЛЫН БУУРУУЛАХ БОДЛОГО	Дугаар: Б-ТХХ-21-01
-------------	---	----------------------------

4. БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА

4.1 Үүрэг, хариуцлага:

- 4.1.1 Говь ХК нь энэхүү бодлогыг хэрэгжүүлж, гүйцэтгэлийг хянан байнгын сайжруулах замаар тогтвортой хөгжлийн үүрэг амлалт, энэхүү бодлогын зорилтуудын нийцлийг хангаж ажиллана.
- 4.1.2 Дээд удирдлага нь компанийн стратегийн төлөвлөгөөнд энэхүү бодлого, түүний зорилтуудыг тусгах, бизнесийн үйл явцад нэгтгэх, төлөвлөсөн үр дүнд хүрэх нөхцөлөөр хангана.
- 4.1.3 Дунд шатны удирдлага нь энэхүү бодлого, зорилтыг хэрэгжүүлж, байнгын сайжруулалтыг дэмжих, үр нөлөөтэй байдлыг хангах зорилгоор ажилтнуудын оролцоог хангана.
- 4.1.4 Ажилтан нь компанийн энэхүү бодлого, зорилтуудыг дэмжиж, идэвх санаачилгатай оролцож, хамтран ажиллана.
- 4.1.5 Тогтвортой хөгжлийн хэлтэс нь энэхүү бодлого, зорилтыг боловсруулан батлуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, тасралтгүй сайжруулах үүргийг хүлээнэ. Нийт сонирхогч талуудыг мэдээллээр ханган ажиллана.

ТӨГСӨВ.